

Državni izpitni center

P 2 3 2 A 1 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 23. avgust 2023

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 15).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 2).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 1).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 3).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	3	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Besedilo govori o Arnoldu Rikliju / Sončnem dohtarju, avtor pa ga je napisal, ker je izšla nova monografija o njem. ◆ Izhodiščno besedilo govori o Arnoldu Rikliju, pionirju naravnega zdravljenja. Avtorja je spodbudil izid knjige <i>Vojka</i> Zavodnika. 		2 za pomensko ustreznost povedi (1 za navedbo A. Riklija / Sončnega dohtarja, 1 za navedbo izida monografije) 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pripovedovalno ◆ prikazovalno ◆ ne razodeva ◆ subjektivnih 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	◆ C		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	2	po smislu, npr., tri od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ silka/sliki / portret (A. Riklija) in fotografija (spominske plošče) ◆ krepki tisk ◆ posevni/ležeči tisk ◆ velikost pisave ◆ členitev na odstavke 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1 Dve istovrstni nebesedni prvini (npr. portret Arnolda Riklija in fotografija spominske plošče) se štejeta kot ena rešitev.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	po smislu, npr., ena od: ♦ Rikljevo srečanje s hidroterapijo ♦ Čudežna ozdravitev ♦ Rikljeva bolezen in ozdravitev		
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ Naravni zdravilni zavod ♦ Rikljevi načini zdravljenja ♦ Voda, zrak in sonce		
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ Dan v zdravilišču ♦ Strog režim v zavodu ♦ Šok za razvajeno gospodo		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	3	♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ DA ♦ NE ♦ DA		6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	3	po smislu, npr., tri od: ♦ beli/sivi lasje ♦ brki ♦ koničast/velik nos ♦ svetle oči ♦ goste obrvi ♦ starejši gospod ♦ lepo oblečen ♦ urejen ♦ Imel je suhlijat obraz.	po smislu, npr., tri od: ♦ bister/inteligenčen/pameten ♦ odločen ♦ sposoben ♦ pogumen ♦ ošaben/vzvišen ♦ trmast ♦ discipliniran ♦ strog ♦ iznajdljiv ♦ vztrajen ♦ Bil je nekoliko čudaški.	6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	<p>po smislu, npr., dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ker se je tudi sam pozdravil na naravni način. ◆ Ob ukvarjanju s kemijo je spoznal, da zrak in voda krepčilno vplivata na rastline, zato je verjel, da lahko zdravita tudi ljudi. ◆ Prepričan je bil v moč sonca, vode in zraka. ◆ zaradi ozdravitve s hidropatično metodo ◆ zaradi nasprotovanja umetnim zdravilom 		1 za vsak ustrezen razlog
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Tako so mu rekli, ker je ljudi zdravil s pomočjo sonca (vode in zraka). ◆ Domačini so mu pravili Sončni dohtar, ker so se njegovi pacienti morali veliko sončiti, da bi ozdraveli. 		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Prepričana sem, da se priseljenci morajo naučiti našega jezika. Tako sami lažje zaživijo v novi državi, hkrati pa pokažejo spoštljiv odnos do domačinov in do dežele, ki so jo izbrali za svoj novi dom. ◆ Po moje bi se moral vsak tujec, ki se priseli v Slovenijo, naučiti vsaj osnov slovenščine, saj si s tem olajša življenje v novi deželi. Jezika se mora naučiti tudi njegova družina, če pride z njim. ◆ Mislim, da bi se tujci vedno morali naučiti jezika države, v katero se priselijo, saj se drugače ne morejo vključiti v novo okolje in ostanejo izolirani v svoji skupnosti. ◆ Menim, da je to odvisno od jezika, ki ga tujec govori. Če ga domačini razumemo, ne vidim razloga, zakaj s tujcem ne bi govorili v njegovem jeziku. 		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ DA ◆ DA ◆ NE ◆ NE 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
11.2	1	◆ med.		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 4 ◆ 3 ◆ 6 ◆ 2 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ zapis/zapisov/zapisi ◆ knjiga ◆ monografija 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ je bilo veliko možnosti za zaslužek/dobiček ◆ Zvečer so gostinci veliko prodali, česar so bili veseli. ◆ Gostinci so dobro služili na račun sestradanih gostov. 		
	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ se ni zblížal ◆ se ni razumel ◆ Rikli se ni vključil v okolje. ◆ Ni se znal spoprijatejiti z domačini. 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Riklijem ◆ kopelmi ◆ dni/dneve ◆ gostiln 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	1	◆ Rikljevji gostje/gosti so morali vstajati zgodaj.		Upoštevamo tudi drugačen, a smiselni besedni red.
	1	◆ Bogataši so imeli radi Bled.		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zdravnik/zdravnica/zdravilec/zdravilka/zdravitelj ♦ tak, ki zdravi ♦ zdravilo 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1
17.2	1	♦ izpeljanke		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ 2		
	1	♦ 1		
	1	♦ 4		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ prislavno določilo (vzroka)		
19.2	2	ena od: ♦ Ker je prišel v stik / bil v stiku s kemikalijami, je hudo zbolel. ♦ Hudo je zbolel, ker je prišel v stik / bil v stiku s kemikalijami.		1 za ustrezno pretvorbo povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ jih ♦ oni		1 za obe rešitvi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
21	2	♦ Bled je eden izmed najlepših [s]lovenskih krajev. Znan je predvsem po čudovitem [B]lejskem jezeru, nad katerim se dvigajo vrhovi Julijskih [A]lp in Karavank. Sredi jezera leži otok, na katerega lahko priplujemo s [p]letno, značilnim blejskim čolnom.		brez napak = 2 1, 2 napaki = 1 Upoštevarno tudi novo narejene napake.

Naloga 22	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
Zgradba	1	♦ naslov besedila in podpis oz. ime in priimek sporočevalca	Naslov mora biti tematski, npr. <i>Na Rikljevem pohodu</i> (samo Poročilo ni ustrezen naslov, lahko pa je nad-/podnaslov). Zapisa (kraja in) datuma sporočanja desno zgoraj ali levo spodaj ne štejejo za napako.
	1	♦ obseg besedila in členjenost na odstavke	Najmanj 90 besed.
Vsebinska	2	♦ podatki o dogodku: – kateri dogodek se je zgodil (Rikljev pohod) – kdaj je potekal (5. maja) – kdo je organiziral pohod (Turizem Bled) – kdo se ga je udeležil (npr. dijaki 4. a)	4 podatki = 2 3, 2 podatka = 1
	3	♦ potek dogajanja: – potek poti (npr. zbor pred hotelom Rikli Balance, pohod na Stražo, sprehod skozi Mlino, vzpon na Osojnico, spust v Veliko Zako) – kaj so počeli (npr. telovadili in zajtrkovali v naravi, kosili na travniku, se sončili in kopali)	vsaj 4 podatki = 2 vsaj 3 podatki = 1 vsaj 2 podatka = 1 Poročilo o poteku dogajanja mora biti napisano v obliki povedi. Če je kandidat določene podatke napisal v alinejni obliki, za tisti del ne dobi točk.
	1	♦ posebna zanimivost ali zanimiv pripetljaj/podatek / izjava (o pohodu ali udeležencih) ali predstavitev vzdušja	
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ jezikovna pravilnost	3 napake = – 1 točka, do 0 točk
	2	♦ slogovna ustreznost – natančnost pri navajanju podatkov – pripovedovalno besedilo (glagoli v pretekliku) – brez ponavljanja – enogovorno publicistično besedilo brez prvih uradnega pisma – brez predstavljanja sporočevalca v uvodu besedila (primer neustreznosti: Sem Peter Zalar.)	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Če je poročilo napisano v obliki uradnega pisma, se za vsako prvo uradnega besedila (npr. sporočevalčev naslov, naslovnikov naslov, nagovor naslovnika, pozdrav, ob podpisu še lastnoročni podpis, priloge) odšteje 1 točka, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke.
Skupaj	12	Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, npr. vabilo, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	

1. primer poročila

DIJAKI NA TRADICIONALNEM RIKLIJEVEM POHODU

V petek, 5. maja 2023, smo dijaki 4. a odšli na Bled in se tam udeležili tradicionalnega Rikljičevega pohoda, ki ga je organiziral zavod Turizem Bled.

Ob sedmih zjutraj smo se zbrali pred hotelom Rikli Balance na Bledu. Po trimstezi smo se odpravili na Stražo, na poti pa smo se ustavljali na fitnes napravah in telovadili po navodilih učitelja športne vzgoje.

Na Straži smo imeli zajtrk v naravi, nato pa smo se odpravili skozi vas Mlino in se povzpeli na Osojnico. Okrog 13. ure smo se vrnili v dolino in na travniku v Veliki Zaki imeli kosilo, ki je bilo v skladu z Rikljičevimi načeli precej preprosto in vegetarijansko. Po kosilu smo bili prosti in popoldan smo izkoristili za sončenje in poležavanje na svežem zraku, najpogumnejši pa tudi za hiter skok v jezero.

Tako kot nekoč Rikljičevi gostje smo bili tudi mi po kosilu precej lačni, zato se nas je večina odpravila v bližnje lokale, da smo se okrepčali s prigrizki, ki jih Rikli zagotovo ne bi odobral. Pozno popoldne smo se precej utrujeni, a polni lepih vtisov odpravili domov.

2. primer poročila

PO POTEH SONČNEGA DOHTARJA

Dijaki in dijakinje Srednje tehniške šole Kranj smo se v petek, 5. maja, odzvali vabilu zavoda Turizem Bled in se odpravili na tradicionalni Rikljičev pohod po Bledu in njegovi okolici. Kot nekoč Rikljičevi pacienti smo se tudi mi zbrali že navezgodaj, ob sedmih zjutraj, in od hotela Rikli Balance po trimstezi krenili na Stražo. Tam smo telovadili in nato še zajtrkovali, seveda po načelih Arnolda Rikljiča. Nato smo se odpravili na Osojnico, od tam pa proti Veliki Zaki. Kar na travniku smo pojedli kosilo. Sledile so sončne, zračne in vodne kopeli ob jezeru, pozno popoldne pa smo se odpravili domov.

Na pohodu mi je bilo najbolj všeč, da sem lahko spoznala, kako je Rikli zdravil svoje bogate paciente. Čeprav sem dvomila o njegovih metodah, sem se na koncu dneva počutila odlično. Vsem priporočam, da vsaj en dan v letu preživijo po zapovedih slavnega švicarskega zdravnika.

Petra Zalar

Peter Zalar

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Ivan Sivec, ŠKORPIJONOV PIK (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Odlomek je lirski.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epika.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, pripoveduje o dogodku, hkrati pa so v njem prvine dramatike, ki se kažejo z dialogom.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek pripoveduje o družini, ki jo je nekega dne mati presenetila s posebno novico. Vsa vzhičena je povedala, da je dobila novo službo v Strasbourg. Oče je v ta namen odprl steklenico vina, sin – pripovedovalec in njegov starejši brat pa sta dobila veliko porcijo sladoleda. Mati je tudi povedala, da ji je službo omogočila družinska prijateljica, gospa Petek. Takrat je pripovedovalca zbadlo pri srcu in mu vzelo sapo, saj je ugotovil, da gospa Petek pošilja mamo v Strasbourg, da bi imela očeta sama zase v Sloveniji. To bi rad na glas povedal, a ni zmogel. Iz očetovega pogleda je razbral, da tudi on razmišlja enako. Tistega dne je od očeta dobil visoko žepnino s pripombo, da tega ne sme nikomur izdati. Mati v odlomku pove, da je dobila službo v Strasbourg. Sin se počuti krivega zaradi gospe Petek, oče pa odkimava.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek govori o mami, ki družini sporoči, da je dobila novo službo. Pomagala ji je gospa Petek. Mlajšega sina to zbode, oče pa mu namigne, naj bo tiho. Zvečer mu da žepnino, a pripomni, naj starejšemu bratu tega ne pove.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	V odlomku mlajši sin pripoveduje, kako so mati, oče, brat in on sprejeli novico o materini novi službi v Strasbourg. Mlajši sin je razumel, da gospa Petek pošilja mater stran, da bi imela očeta zase. Rad bi to povedal mami in bratu, a je bil tiho in se je počutil krivega. Oče je sinu namignil, naj molči, da ne bo kaj narobe. Dal mu je visoko žepnino in rekel, naj zanjo nikomur ne pove.

Razlaga vzrokov za materino veselje (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni.	Mati je vesela, ker je nova služba novica leta.
1	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku. Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Mati je nove službe zelo vesela, ker je vedno govorila, da ima nizko plačo. Prepričana je, da je napredovala v službi, navdušena je, ker ji je to uspelo že zdaj. Mati pravi, da gre za novico leta. Služba na sedežu Sveta Evrope je nekaj, kar si želijo pravniki vsaj do konca kariere, ona pa je uspela že zdaj.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Mati se novice razveseli, ker je nezadovoljna z nizko plačo. Misli, da je napredovala, da je bila izbrana zaradi znanja in sposobnosti. Prepričana je, da ji je bila izkazana velika čast in je dosegla vrh kariere prej kot ostali, ne le to, meni, da je taka služba želja vsakega pravnika. Ponosna je, ker je prav njej uspelo, saj vsi niso deležni take ponudbe. Zelo je srečna, ne pozna pa pravega razloga za napredovanje. Ve sicer, da ji je pomagala gospa Petek, ne ve pa, zakaj.

Razlaga vzrokov za očetovo previdnost (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni.	Oče je previden zaradi sina.
1	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku. Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Oče je ob novici previden, ker sluti, kdo je ženi pomagal do napredovanja. Med njim in gospo Petek se nekaj dogaja, on pa očče, da se to razve. / Oče je previden, ker ne bi rad, da sin izda, kaj je spoznal. / Oče je previden, ker ima slabo vest. Očetu se na očeh vidi, da razmišlja kot sin, ki meni, da želi gospa Petek očeta zase. Sinu odkriva, naj molči, da ne bo kaj narobe, ker noče razkriti skrivnosti.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Oče je previden, ker zasluži namene gospe Petek. Previden je, ker ugotovi, da tudi sin razume, kaj se dogaja: gospa Petek želi poslati njegovo ženo stran, da bi ga imela zase. Noče, da bi se to razvedelo, ker bi družina trpela, resnica bi vsem povzročila bolečino. Da bi si zagotovil mir, sinu namigne, naj molči. Na skrivaj mu da žepnico in ga tako podkupi. Previden je, ker ženi ne bi rad razkril skrivnosti o napredovanju.

Razlaga vzrokov za sinovo stisko (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Sin je v stiski zaradi pogovora v topicah.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Sin prepozna zvezo med maminim napredovanjem in gospo Petek, a samo molči. Zapre se vase in ne reče nič. / Sin se počuti krivega, ker samo molči. Sin pravi, da je v njem kar vpilo, ker je čutil, da mora povedati mami, bratu, vsem, kar ve. / Mlajši sin se slabo počuti, ker mu oče namigne, naj bo tiho, sin pa ve, da to ni prav. / Oče da sinu visoko žepnino. Tako ga zaveže k molku, čeprav bi otrok rad vsem povedal resnico.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Sin ob novici otrpne, ker nenadoma razume, zakaj je mati napredovala. Zaveda se, da je to povezano z očetom, ki ga gospa Petek želi samo zase. To pomeni, da ji je njegova mama napoti, da jo pošilja stran zato, da se bo lahko nemoteno srečevala z njegovim očetom. V njem vse vre, ker bi rad povedal resnico, ki jo je spoznal, vendar molči. Zaveda se, da mati ne pozna resnice. Ve tudi, da to ni prav. Ker je tiho, se počuti krivega. Boji se, da bi družini povzročil bolečino, če bi razkril svoje spoznanje.

Citirani povedi / deli povedi (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»... midva pa sva dogajanje spremljala z odprtimi usti.« »... sem se samo potegnil vase — in molčal.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. / Citirana je samo ena ustrežna poved. Namesto citata je opisan primer.	
2	Citat je natančno v skladu z razlago (dve povedi).	»Ko sem to slišal, me je tako zbodlo v srцу, da mi je kar vzelo sapo.« »Kar vpilo je v meni, da moram to povedati mami, da moram to razložiti svojemu starejšemu bratcu, da moram to pojasniti vsem ljudem na svetu, pa sem se samo potegnil vase — in molčal.« »Name pa je legla velikanska krivda.« »Zdelo se mi je, kot da leži na meni velika in težka skala.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Skrivnost v družini je kriva za različno sprejemanje novice o materini novi službi. Oče in sin jo poznata, mati in starejši brat pa ne.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o očetovi reakciji (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Oče vara, tega ne odobravam.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Pritiskati na otroka zaradi lastnih napak je narobe, povzroči lahko hude posledice v odraščanju. / Očetova reakcija je pričakovana, saj želi nekaj prikriti. Ne zdi se mi prav, da v to potegne še sina.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Oče v svoje prevare ne bi smel vpletati sina, ni prav, da ga obvezuje in obremenjuje. Sram bi ga lahko bilo že zato, ker vara ženo in je neiskren, še slabše pa je, da v stisko spravlja še sina, ki ima oba starša enako rad. Oče misli samo nase, še naprej prikriva resnico. Njegovo ravnanje je sebično, strahopetno, ni dober zgled otrokoma. Ko je videl, da sin pozna resnico, bi moral ukrepati, ne pa da je v prevaro zvlekel tudi lastnega otroka. Ne le to, na njegova ramena je z namigi hotel prenesti odgovornost za nesrečo v družini.

Presoja vpliva zamožičanih skrivnosti (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena.	V družini bi si morali vedno vse povedati.
	Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Zamožičane skrivnosti ne vplivajo dobro na družino, ker je nekdo prikrajšan za resnico. Ko se razkrije, in enkrat se, je cena previsoka.
2	Presoja je jasna, razložena.	Samo odkrite misli in besede vodijo do dobrih odnosov. Ko so v družini skrivnosti, ki jih vsi ne poznajo, to pomeni, da je nekaj narobe. Če je kakšna skrivnost zamožičana zaradi slabe vesti ali slabih namenov, je nekoga strah, da bo resnica vse spremenila. Četudi si laže, da to počne z dobrim namenom, se velikokrat zgodi, da se skrivnost razkrije ter razdre celo družino. Potem je prepozno obupovati in obžalovati, za nazaj ne moremo ničesar spremeniti. Zato je prav, da v družini ni skrivnosti, saj samo odkriti in iskreni odnosi nudijo varnost in zaupanje.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer.	V življenju je veliko skrivnosti, ki lahko prizadenejo ljudi.
1	Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	V neki družini iz našega mesta sta trpeli sestrici. Oče je bil veliko zdoma, vedno bolj odtujen. Svojo zabavo si je našel drugje. Z ženo sta postala tujca.
2	Primer je samo imenovan/nakazan.	Družinski album je razkril skrivnost urejene družine. Ko je vnukinja listala po njem, ni bila pozorna na resnega dečka na fotografiji svojih starih staršev. Ko mu je čez mnogo let segla v roko, je izvedela, da je nezakonski sin njenega dedka. Stric ji je povedal, da sta se z očetom le redko pogovarjala, čeprav sta živela v isti vasi. Nezakonski otroci so bili nekoč prava sramota. Dedek je že živel s svojo ženo in imel z njo tudi otroke, ki so nosili njegov priimek. Nezakonski sin je moral nositi maminega, čeprav si je očetovega zelo želel. Vse to je povedal vnukinji svojega očeta, ki ga je sprejela odprti rok, ko je pripotoval iz tujine, kamor se je zatekel že kot mladenič. Vedela sta, da so bili nekdanji časi zelo neizprosni do take situacije. Upala sta le, da bosta lahko premostila bolečino iz preteklosti.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Borut Kraševac, AGNI (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredelitive.	
0	Opredelitev je napačna.	Odlomek je iz besedila Agni.
1	Zvrst je poimenovana.	Besedilo je epsko.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Besedilo je pripovedno, govori o spominih na pogovor s sestro, ima pa tudi dramske in lirске prvine, saj je veliko dialoga, v njem so izražena čustva književnih oseb.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove.	
0	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
1	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o ženski, ki gleda poročno fotografijo in se spominja preteklosti. Sprašuje se, ali bi se sedaj odločila drugače kot pri dvajsetih letih. Vrne se v čas, ko je sestri povedala za nosečnost. Skušala ji je predstaviti same dobre plati, Brina pa jo je opozarjala na slabosti. Katja se je sprijaznila z otrokom, družino, bodočim možem Ivanom, z opustitvijo študija in prihodnostjo, Brina pa je imela same pomisleke. Ob spominih ji fotografija zdrsne iz rok, steklo se razleti, a Katja takoj najde nov okvir.
2	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek govori o pogovoru dveh sester o nosečnosti, študiju, službi in primernem partnerju. Na življenje gledata različno.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Katja se ob pogledu na svojo poročno fotografijo spomni davnega pogovora s sestro Brino, v katerem ji je povedala za svojo nosečnost. Sestra je izrazila pomisleke tako v zvezi z njenim partnerjem in nedokončanim študijem kot z življenjem v odmaknjenem kraju.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
0	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	različnost sester, družinskih članov / spomini na preteklost
1	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	nenačrtovana nosečnost / zveza zaradi nosečnosti
2	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	različni pogledi na nosečnost in kariero

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Razlage ni.	
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku. Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Sestri se različno spominjata preteklosti. Katja govori o nosečnosti in skuša najti same dobre stvari, ki jih bo prinesel dojenček. Njena sestra Brina ji zastavlja neprijetna vprašanja, ki kažejo na slabosti nosečnosti. Vidi se, da dvomi o lepi prihodnosti.
1	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Brina meni, da bi lahko Katja najprej v miru doštudirala, pravi, da ne more verjeti, da je noseča. Katja pa jo prepričuje, da je enkrat treba roditi, da mama že ve, poleg tega je Ivan v redu moški. / Brina sestro sprašuje, na kakšno službo lahko računata, Katja pa meni, da je za službo celo boljše, če ženska rodi prej.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Katja se spominja, kako je sestri povedala za nosečnost. Stara je bila komaj dvajset let. Poudarjala je same pozitivne strani zgodnje nosečnosti. Brina pa je imela pomisleke. Katjo je spraševala o zvezi, ker je vedela, da sestra s partnerjem še ni bila dolgo. Zanimalo jo je, ali ji je intelektualno enakovreden. Omenjala je nedokončani študij, pa še službo, ki jo bo sestra v dolini težko dobila. Katja se je skoraj zagovarjala, da je otrokov oče v redu, da je podoben njenemu očetu, da ženska enkrat mora roditi, da bo že našla delo. Vidi se, da ji je ob Brinini reakciji neprijetno, saj opazuje njene gibe, dlani na lících, pričakovani križ čez vse, igralški nastop.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni.	
1	Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago. Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	» Poleg tega je Ivan fejšt moški.« » Ampak a ni malo prezgodaj?« je vprašala Brina. / Katja ji odgovarja: » Brina, enkrat bo itak treba roditi.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	» Pa tudi za službo je bolje, če rodiš čimprej ...« je dodala Katja, čeprav je bilo to zadnje, o čemer je sedaj razmišljala. » To že, ampak na kakšno službo lahko računaš tam v dolini?« je rekla Brina in naredila eleganten gib z roko, kot da kaže proti daljni dolini.

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Iz razlage je razvidno, da imata sestri Katja in Brina povsem različen pogled na zgodnjo nosečnost, družino in kariero.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	Brina je bolj mislila na prihodnost.
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Sestri sta različni, razumem lahko obe. Katja je žrtvovala svojo kariero, svoje sanje, vendar tega ni hotela priznati. Danes bi se verjetno več deklek odločilo kot Brina.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Menim, da se je Katja pravilno odločila, ni obupala zaradi Brinih pomislekov. Iskala je prijetne plati zgodnje nosečnosti in poroke, skušala je pozitivno sprejeti nastali problem, čeprav je tudi njo skrbelo. To mi je všeč. Lepo je, da ji je Brina želela stati ob strani, res pa je, da ni razumela, da je Katja drugačna od nje.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	Ženske imajo danes otroke zelo pozno.
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Danes se veliko žensk raje odloči za kariero kot za otroka.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Družina in kariera težko gresta skupaj, zato je pogosto treba izbirati med enim in drugim. Seveda je najlepše, če lahko človek uresniči vse svoje želje, vendar življenje včasih nenačrtovano spremeni pričakovanja. Vsek ima možnost, da se odloči po svoje, preteklosti pa ni moč spremeniti. Če je pomembnejša kariera, trpi družina, če se odločiš za družino, pa se moraš zavedati, da sta zanjo potrebna čas in odrekanje.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	V našem bloku živi ženska sama s tremi otroki. Čeprav hodi v službo in sama skrbi za družino, je uspešna in je vedno dobre volje. Nikoli se ne pritožuje, da nima časa zase.
2	Primer je opisan.	Znanka je danes sicer žena in mati, a preteklosti ne more pustiti za seboj. Premlada se je poročila, čeprav je želela nadaljevati s študijem. Prekinila ga je zaradi nosečnosti in se zaposlila. Predana je svojima otrokoma in možu, a se vedno sprašuje, kako bi bilo, če bi doštudirala.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).